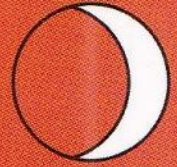

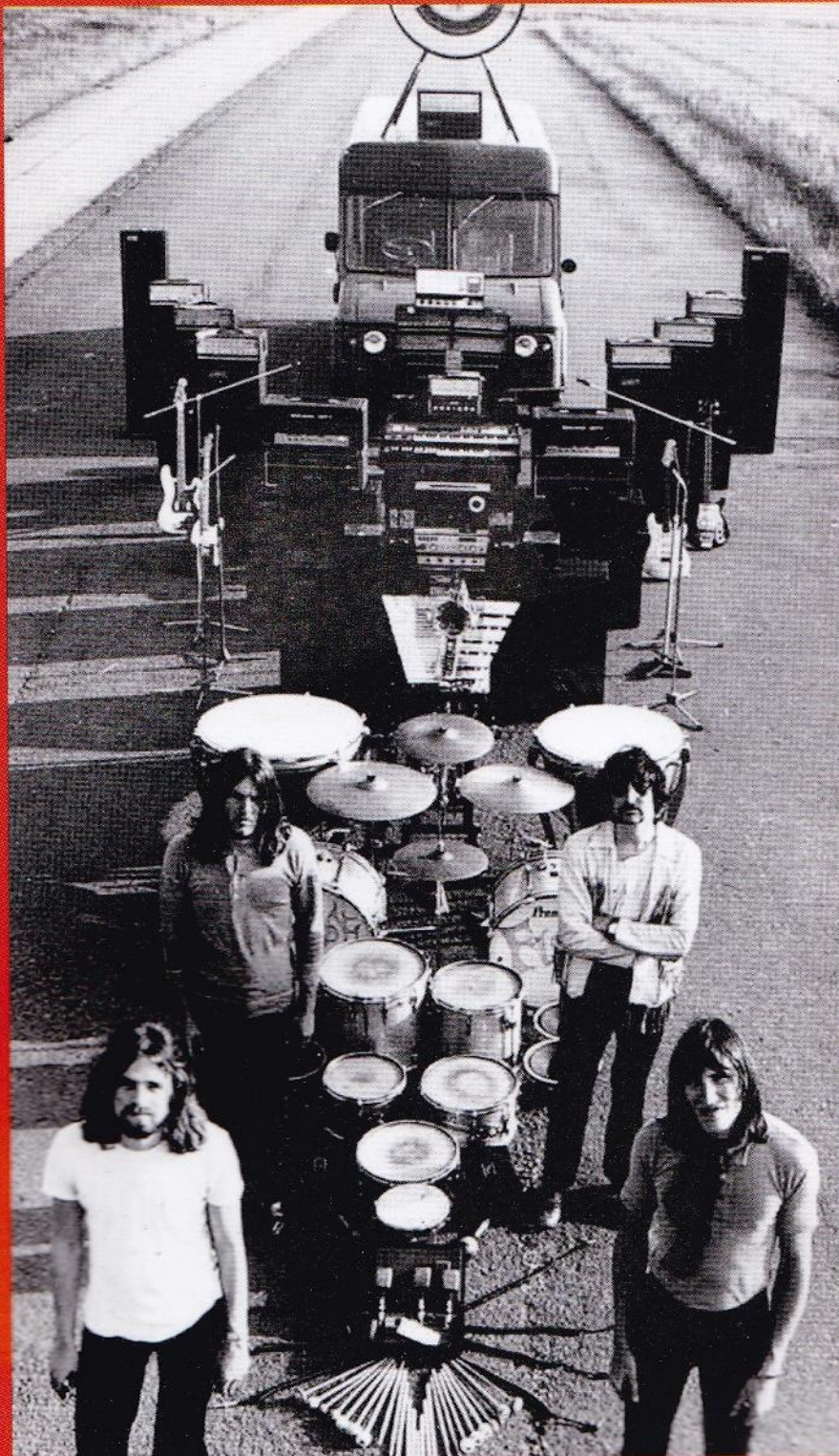
تاریخچه موسیقی راک

جرمی پاسکال

بابک شهاب

نقش ماه میس

پتهوون
مرکز موسیقی پتهوون شیراز

سرشناسه / پاسکال، جرمی، ۱۹۴۶. م. Pascall, Jeremy

عنوان / تاریخچه موسیقی راک

نام پدیدآور / شهاب، بابک، ۱۳۵۲، مترجم

مشخصات نشر / تهران: ماهریس، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری / ۲۵۶ ص.

شابک / ۳-۲۱-۶۹۳۴-۶۲۲-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی / فیپا

یادداشت / عنوان اصلی: The illustrated history of rock music, 1978

یادداشت / چاپ قبلی: آهنگ دیگر، ۱۳۸۴.

موضوع / راک (موسیقی) - تاریخ و نقد

موضوع / Rock music - History and Criticism

رده بندی کنگره / ML ۳۵۳۴

رده بندی دیویی / ۷۸۱/۶۶۰۹

شماره کتابشناسی ملی / ۵۹۸۹۰۵۶

فهرست

۷ راک اندرول (۱۹۵۴-۱۹۵۸).....

- ۸ راک اندرول - طغیان نسل جوان .....
- ۱۰ برنامه آلن فرید - آقای راک اندرول .....
- ۱۵ بیل هیلی - ستاره‌ای «سفید» برای موسیقی «سیاه» .....
- ۲۲ الویس پریسلی - سلطان راک اندرول .....
- ۳۱ قفس دامینو و لیتل ریچارد علیه پت بون .....
- ۳۶ چاک بری - اولین شاعر راک .....
- ۴۰ گروه‌های سیاه دوو - وُپ مثل پلاترز .....
- ۴۲ موج دوم راک اندرول (لوئیس، پرکینز، کوچران، هالی) .....
- ۴۹ پایان انقلاب - آغاز دیسکو .....

۵۱ دوران موسیقی پاپ (۱۹۶۲-۱۹۵۸).....

- ۵۲ موسیقی صرفاً تجاری .....
- ۵۶ «پاپ راک اندرول» بهداشتی انگلیس .....
- ۶۱ «اسکیفل بوم» و «ترد بوم» - دو مد روز .....
- ۶۴ زنان در موسیقی - پایان مردسالاری .....
- ۶۶ گروه‌های «سیاه» در جدول برترین آهنگ‌های «سفید» .....
- ۷۴ موسیقی برای رقص و تفریح .....
- ۸۱ بیت بوم (۱۹۶۷-۱۹۶۲) .....
- ۸۲ بیتلز - پایان حاکمیت آمریکا بر راک .....
- ۸۹ بیتلز شیدایی یا جنون همه‌گیر .....
- ۹۲ رولینگ استونز - هر چه زنده‌تر، بهتر .....
- ۹۸ آغاز تهاجم به آمریکا .....
- ۱۰۳ سورف - پاپ و سول - پایگاه‌های مقاومت .....
- ۱۱۴ تولد دوباره ریتم اند بلوز با سازهای برقی .....
- ۱۲۱ شعر در راک؟ .....

عصر راک (۱۹۶۷-۱۹۷۰)..... ۱۲۷

- ۱۲۸..... راک، نوعی موسیقی بامفهوم، ارزشمند و شایسته بررسی
- ۱۳۵..... انبساط ادراک و دگرگونی احساس
- ۱۴۰..... عشق تنها چیزی است که به آن نیاز داری!
- ۱۴۳..... طغیان، هرج و مرج و خشونت - آیا این راهی است به سوی آزادی؟
- ۱۴۵..... یک اثر هنری به سبک راک
- ۱۴۹..... یک رولینگ خوب، یک رولینگ مرده است
- ۱۵۳..... هفت گیتاریست برتر
- ۱۶۰..... پایان سال و مرگ امیدها
- ۱۶۳..... باب دیلن - پیوند موسیقی و شعر واقعی
- ۱۷۰..... مردم دیلن را سخنگوی خود کردند
- ۱۷۳..... پیدایش موسیقی زیرزمینی
- ۱۷۶..... راک برای آدم‌های باسواد، یا برای تفریح؟
- ۱۸۰..... تینی - باپ و موسیقی آدامسی - موسیقی کودکان
- ۱۸۴..... وودستاک و آلتامونت - نبرد بین نور و تاریکی

سال‌هاک آشفته ۷۰..... ۱۹۱

- ۱۹۲..... سال‌های ناتوانی نیروهای خلاقه
- ۱۹۷..... گلم راک - تهی‌گاهی پشت نقابی مجلل
- ۲۰۲..... تجارت خانوادگی کنار سفره تینی - باپ
- ۲۱۰..... دیوید بویی - هنرپیشه موسیقی راک
- ۲۱۵..... التون جان - ابرستاره‌ای ساده لوح
- ۲۲۰..... راد استوارت - رفاه گناه نیست
- ۲۲۳..... راک نیمه‌راهی
- ۲۲۹..... دیسکو - پست‌ترین نوع موسیقی
- ۲۳۲..... موسیقی رگی - باد «علف» از جامائیکا
- ۲۳۶..... لِد زپلین - «ایزدان» مغرور
- ۲۳۹..... پانک - راک - ستیز با سیستم اخلاقی جامعه

توضیحات..... ۲۴۷

کتابنامه..... ۲۵۳

راک اندرول - طغیان نسل جوان

راک اندرول انقلابی بود که زندگی یک نسل را دگرگون کرد و سرنوشت نسل‌های بعدی را نیز تحت تأثیر قرار داد. راک اندرول تمام جهان را قبضه کرد و روند تاریخ را تغییر داد. راک اندرول باعث ترس دولت‌ها شد و بزرگترها را مجبور کرد نظام ارزش‌های خود را بازنگری کنند. مشخصه اصلی این انقلاب، ماهیت مسالمت‌آمیزش بود که برای دگرگونی‌هایی چنین عمیق خصوصیتی است حیرت‌انگیز.

راک اندرول تمامی جنبه‌های زندگی نوجوانان سال‌های دهه پنجاه میلادی را متحول کرد: هم شیوه لباس پوشیدن، حرف زدن، راه رفتن، رقصیدن و هم بینش آن‌ها را نسبت به جهان، دولت و والدین‌شان؛ اما مهم‌ترین جنبه این تحول، تغییر بینش انسان نسبت به خودش بود. پیش از پیدایش راک اندرول جوانان، یا کودکانی بزرگسال بودند یا بزرگسالانی رشدنیافته و هر دو دسته نام‌برده به‌طور کامل از جهان بینی نیاکان‌شان پیروی می‌کردند. آن‌ها درست مثل والدین‌شان لباس می‌پوشیدند و روی هم رفته سلیقه‌شان بازتاب مینیاتوری سلیقه والدین‌شان بود.

راک اندرول تمام این چیزها را از بین برد و قبیله جدیدی را با مراسم، اسرار، لباس، زبان و موسیقی خاص خودش به وجود آورد. موسیقی‌ای غیرمعمول، پرسروصدا، خشن و پرانرژی با ضرب‌آهنگی جنون‌آمیز و توفنده. شرح کردن این موسیقی غیرممکن است، آن را فقط باید شنید و احساس کرد. بله باید احساس کرد، اما به هیچ وجه نمی‌توان توضیح داد یا تجزیه و تحلیل کرد. موسیقی مردمی برای این ساخته نشده است که آن را بررسی کنند، وظیفه اصلی این نوع موسیقی لذت بخشیدن است. هیچ‌یک از انواع موسیقی مردمی به اندازه راک اندرول «تحلیل‌نشده» نیست. به همین علت در اینجا به جای

۹ راک اند رول

این‌که به بررسی ماهیت راک اند رول بپردازیم، چگونگی پیدایش آن را روشن می‌کنیم. اگر بخواهیم به زبانی ساده بگوییم، راک اند رول همان موسیقی سیاه‌پوستان است با اجرای خوانندگان سفیدپوست. در آمریکا پس از جنگ دوم جهانی تبعیض نژادی نسبت به سیاه‌پوستان فروکش نکرد؛ آنان را انسان‌های درجه دو به شمار می‌آوردند، از سفیدپوستان جدا می‌کردند و در محله‌های مخصوصی سکنا می‌دادند.

در این محله‌ها سیاه‌پوستان ایستگاه‌های رادیویی خود را داشتند و موسیقی «سیاه» خود را پخش می‌کردند.

جوانان سیاه‌پوست آمریکایی بیشتر موسیقی «ریتم اند بلوز» را ترجیح می‌دادند. اگرچه این موسیقی در بلوز روستایی ریشه دارد، اما مهاجرت همگانی مردم از مزارع جنوبی کشور به شهرهای شمالی باعث شد که موسیقی سنتی بلوز سرعت، ضرب‌آهنگ، لرزش و هیاهوی شهرهای بزرگ را جذب کند و به بلوز شهری بدل شود.

این موسیقی سیاه‌پوستان بود، کم‌تر سفیدپوستی این موسیقی را شنیده بود و اگر کسی هم با بلوز آشنا بود، درک درستی از آن نداشت. بلوز هیچ تأثیری بر آهنگ‌هایی که در هیت‌پرید^۱ های ملی جای می‌گرفتند نداشت. خوانندگان سیاه‌پوستی که به فهرست مشاهیر کشور راه باز می‌کردند انگشت‌شمار بودند و آن معدود خوانندگان سیاهی نیز که به این موفقیت نایل می‌آمدند، اصالت موسیقی خود را از دست می‌دادند و به مکتب «ایتالیایی» کرونها (مثلاً فرانک سیناترا^۲) روی می‌آوردند، به همین علت کسانی نظیر نت کینگ کول^۳ با این‌که سبک‌شناسانی قوی و هنرمندانی توانا بودند، هیچ وجه اشتراکی با اصالت و فرهنگ «سیاه» خود نداشتند.

۱. hit parade، فهرست محبوب‌ترین آهنگ‌ها که به شهرتی ملی یا جهانی می‌رسند. (م.)

2. Frank Sinatra
3. Nat King Cole

در این زمان، در بین جوانان سفیدپوست بیش از پیش این احساس تقویت می‌شد که منتخب برترین آهنگ‌های ملی با سلیقه آن‌ها مطابقت ندارد. شاید خودشان نیز نمی‌توانستند به خوبی توضیح دهند که بیشتر به شنیدن چه نوع موسیقی‌ای تمایل دارند، اما احساس می‌کردند که آنچه به آن‌ها تحویل داده می‌شود، آن چیزی نیست که می‌خواهند بشنوند. از سویی چه انتخاب دیگری می‌توانستند در اوایل دهه پنجاه داشته باشند؟

در واقع، این ایستگاه‌های مرکزی رادیو بودند که فضای موسیقایی کشور را تعیین می‌کردند. با این حال انتخاب دومی هم وجود داشت، فقط یافتنش مستلزم کمی تلاش بود. جوانان باید با عوض کردن موج گیرنده‌ها و دور شدن از آهنگ‌های لوس رزماری کلونی^۱، فرانکی لین^۲، دوریس دی^۳ و امثال آن‌ها، موج‌هایی را می‌یافتند که برای دنیایی کاملاً متفاوت برنامه و موسیقی پخش می‌کردند. نام این موسیقی چه می‌توانست باشد؟ بله، هیچ نامی نمی‌توانست داشته باشد. چون این نوع موسیقی هنوز به رسمیت شناخته نشده بود.

با این حال، این موسیقی وجود داشت و جوانان سفیدپوست حالا به موسیقی‌ای گوش می‌کردند که از مدت‌ها پیش برای سیاه‌پوستان آشنا بود. این موسیقی جوانان بود، زیرا هیچ پدر و مادر سفیدپوستی حاضر نمی‌شد چنین ریتم‌های جنون‌آمیزی را در خانه خود تحمل کند.

برنامه آلن فرید - آقای راک‌اند رول

تعیین روز و ماه تولد راک‌اند رول غیرممکن است، اما سال تولد را می‌توانیم ذکر کنیم: سال ۱۹۵۲ و همین‌طور نام کسی که این سبک جدید را رواج داد: این آلان فرید^۴ دی‌جی

1. Rosemary ClooneyFrankie Laine
2. Frankie LaineDoris Day
3. Doris Day
4. Alan Freed

سی ساله بود که پس از تلاشی نافرجام برای کار در ایستگاه رادیویی نیویورک به عنوان گوینده، اینک به سمت دی جی در ایستگاه رادیویی WJW در کیولند بسنده کرده بود. طنز ماجرا در این است که فرید از حس شنوایی ضعیفی برخوردار بود. در مقابل، حس درونی بسیار قوی ای داشت که توانست کاملاً دقیق به او بگوید چه نوع موسیقی ای در آن دوره زمانی مناسب است. در یکی از روزهای سال ۱۹۵۲، فرید سری به فروشگاه صفحه‌فروشی لئو مینتز^۱ زد. حیرت او از دیدن این که چگونه جوانان سفیدپوست صفحه‌های موسیقی «سیاه» را می‌خرند و با آوای تند ساکسوفون‌ها و ریتم‌های کوبنده پیانو می‌رقصند، غیرقابل توصیف بود. فرید پس از این کشف دست به کاری زد که گر چه امروز شاید بسیار ساده به نظر برسد، برای آن زمان فوق‌العاده بود: او موفق شد رضایت مدیر ایستگاه رادیویی WJW را برای پخش این موسیقی «ممنوع» جلب کند.

او عمداً برای خودش نام مستعار «مون‌داگ»^۲ را انتخاب کرد، زیرا این نام را برای موسیقی جدید مناسب می‌دید و با این کار، خود را نیز در صورت شکست برنامه، مصون می‌کرد. در هر صورت نام مستعار انتخاب شده موفقیت‌آمیز بود و برای برنامه‌اش هم نام Moondog's Rock And Roll Party^۳ را برگزید.

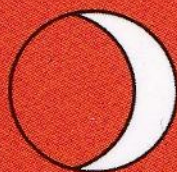
راک اندرول؟ اما آخر چرا «راک اندرول»؟ آیا این یکی از همان اصطلاح‌های بی‌معنی نیست که گاه به‌طور اتفاقی به زبان آدمی می‌آید؟ خیر، این‌طور نیست. هر دو واژه‌ای که کلمه راک اندرول را تشکیل داده‌اند از زبان مخصوص سیاه‌ها اقتباس شده‌اند و تا آن زمان نیز سال‌ها در صفحه‌های مختلف به گوش می‌خوردند. گمان نمی‌رود فرید آن کسی بوده که این واژه‌ها را در یک اصطلاح ادغام کرده باشد، اما هیچ تردیدی نیست که او اولین کسی است که این نام را جزیی از زبان روزمره مردم کرد.

1. Leo Mintz
2. Moondog

۳. ضیافت راک اندرول مون‌داگ

راک موسیقی سیاه‌پوستان بود؛ صدای اعتراض محروم‌ترین اقشار جامعه آمریکا به رنج‌های تاریخی و تبعیض‌های اجتماعی و نژادی. سیاه‌پوستان که بنا به باور جدید دانشمندان آغازگر حیات بشر بوده‌اند، این بار در کالبد بلورین و سرد هنر اشرافی آن زمان روحی تازه دمیدند؛ روحی پرخروش و عصیانی. راک موسیقی آنانی بود که از حضور در تالارهای شکوهمند و لژهای ممتاز محروم بودند و با ساده‌ترین ابزارها برای خود ساز می‌ساختند و افکار و احساسات‌شان را با اشعار و ملودی‌هایی ساده بیان می‌کردند. زیبایی این موسیقی هم در همین است. اما موسیقی راک مانند هر موجود زنده‌ای در سیر تکاملش دچار دگرگونی‌هایی شد و آنچه امروزه از آن به جای مانده است شباهت زیادی به راک ناب دهه‌های ۵۰ و ۶۰ سده ۲۰ میلادی ندارد. مؤلف در کتاب حاضر کوشیده است به شکلی غیرمغرضانه چگونگی پیدایش و تکامل موسیقی راک را با زبانی ساده و شیوا بیان کند. در این اثر می‌توانید با افت و خیزهای موسیقی راک و نیز نقش آن در پیدایش سایر سبک‌ها آشنا شوید.

تاریخچه موسیقی راک

انتشارات بارت ۹۰,۰۰۰ تومان

۶۶۴۰۵۶۲۷

بتهوون
مرکز موسیقی بتهوون شیراز